

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hónap 2,20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | E 26gyja 40

A király halála.

Bécs, O Császári és Királyi Felsége I. Ferenc József e hó 21-én, este 9 órakor Schönbrunnban csendesen elhunyt az Urban.

A négy világtájon bömbölnek az ágyuk, pusztulást és halált tudítva az emberiségre. És ebben a pokoli dörgésben örök álomra hunyta le azemeit egy nagy aggastyán, megsűnt dobogni egy véres szív, elröppent alkotójához egy a sors csapásaitól sújtott és az élet viharában acéllá keményedett lélek. Első Ferenc József, Magyarország apostoli királya meghalt.

Amikor az emberélet olyan ócsó, holott drága minden elhullott véresópp, nekünk ezerszeresen drága ez a kihunyt élet, hiszen a szeretetnek minden sójával hozzá voltunk fűzve és tőle vártuk azt a boldogságot, hogy győzelmes békében hódoljunk előtte. A Mindenható végtelen kegyelmessége elfordult tőlünk, vérsz, szenvedő megyeroktól, mert elvesztettük ékességünket, elvesztettük nemzetünk atyját, királyunkat.

A sok-sok elhunyt életért kiontott könnyek özönében most már ott folyrak a mi végtelen fájdalomunk, határtalan bánatunk könyvtárai is. Nincs szó, amely ezt a fájdalmat kifejezhesse, hiszen az öröme az a ragyogó napugara, amely a könyveket felszárítaná, hiszen az a gyógyító, jótékony balzsam, amely lelkünk sajnó sebeit beheggesztené: hiszen meghalt az első magyar ember.

Az ország színe virága veszendőbe ment, az egész nemzet gyászolja fiatal erejének elvesztését. Az ország mélységes gyászában van. Azt hittük, hogy mélysegebb gyász, nagyobb fájdalom, hatalmasabb veszteség, fájóbb csapás már nem is érhet minket. És most elhunyt a király. Ez a gyászok gyász, a fájdalmak fájdalma, a veszteségek legnagyobbja, a csapásoknak leghatalmasabb csapása. Sinte halljuk feltörni az ég felé a fájdalom panaszos jajgatását, az elszokló zokogást, a keserves panaszt, hogy miért nem adta meg a Mindenható nekünk és a nagy aggastyannak azt az örömet, hogy a béke ragyogó verőfényében feledjük a bánatot, amelyet ez a katalizma ránk szabdított.

Hogy aggódtunk, hogy remegtünk, amikor eljutott hozzánk a hír, hogy az uralkodó beteg. Milyen sóvárogva vártunk a jelentéseket! Milyen reménységgel lestük a javulás híreit, hogy felderült az arcunk, hogy megkönnyebbült a lelkünk, hogy dobogott szívmű a szívünk, amikor megnyuglattak minket.

És hogy összeszorult a szívünk, hogy szűnt a lelkünk, amikor egyre szomorubbak lettek a hírek, amikor elhősítették a tragédiára. De mi reméltünk, valami égi csodát vártunk, amely a természet rendjét megállítja a nagy aggastyán szervezete mellett és visszepárat csolja onnan. És most vége mindennek és ezerszeresen jaj nekünk; mert elküldött a király az örökévalóságba, ahol hódolattal fogadják világei, akik az ő nevével szíjukon rohantak a halálba.

Ágyuk dörgése, puszták ropogása, a halállal vívdók hörgése közt került a trónra Ferenc József. És ágyuk dörgése, puszták ropogása, a halállal vívdók hörgése közt szállt le onnan a halhatatlanságba. A kelet és a vég között az életnek milyen káprázatosan színes: napfényes és szomorúan borús fejezeteit élte át Ferenc József!

A megpróbáltatásoknak, a szenvedéseknek milyen Kálváriáját járta meg ez a hatalmas uralkodó, aki a bicipalásban, a trón magasságában, a korona fényében is megmaradt embernek, erős, szenvedő, szerető embernek.

Befejeztetett. Európa legnagyobb legboldobabb uralkodója megért őseihez. Magyarok gyászoljunk!

A király utolsó napja.

Bécs, november 21. Öfelsége ma reggel nyolc órakor Mária Valéra főhercegnő látogatását fogadta, majd délelőtt Burián külügyminisztert fogadta kihallgatáson.

Bécs, november 21. Pálfi hercegérsek egyházmegyéje papságá-

hoz felhívást intézett, amelyben felszólítja őket, hogy naponta a hittől istentisztelet előtt egy órán keresztül imádkozzanak a király mielőbbi felgyógyulásáért.

Bécs, november 21. Öfelsége állapotáról ma este a következő orvosi jelentést adták ki: Öfelségének a jobb tüdőben a tegnap megállapított gócbántalom terjedelme növekedett. A hőmérséklet reggel harminnyolc és egytized, délután kétféle harminkilenc öttized, este harminkilenc hattized. Az érverés nyolcvan és lágyabb, a lélegzés szaporább, percenként harminc lélegzésvétel. Az étvágy csekély. Az erőállapot láthatóan hanyatlott. Kerzl dr. és Ortner tanár.

A király és a világháború.

Az egész világ úgy smerte I. Ferenc Józsefet, mint a világbéke örökét. Hos uralkodása alatt számtalanszor olyanná alakult a nemzetközi helyzet, hogy a háború elkérthetetlennek látszott. A diplomácia már mindent elkészített, hogy a nemzeteket egymásra szabadítsa. És egyszerre s étoslottak a viharra hők, kisűtött a béke napsugara, mert I. Ferenc József király nem akart háborút, nem akarta, hogy országai elcsenvedjék a háború borzalmait.

Amikor a balkáni háború után Szerbia provokatív módon lépett fel a monarchia ellen, úgy látszott hogy elkérthetetlen a háború. Az utolsó pillanatban simult el a válság, mert a király a következő kijelentést tette:

— Nem akarom, hogy életem alkonyán népeim háborút viseljének.

Ez a királyi kijelentés lesimitotta a szenvedélyek viharát s a világ nemzetei tovább is élvezték a béke áldásait. És hogy élete alkonyán a legbékeszeretőbb uralkodó mégis kardjára ütött és a háború mellett döntött, ennek megvilágítása a történelem feladata lesz.

Mi is történt a háború előtt?

Déli szomszédunk állandóan átkalódott ellentünk, legterméke-nyebb országgrósztunkra pályázott. Mindenki követelte a leszámolást de a király nem akart háborút. És ekkor egy forró nyári napon aljas merénylők kioltották annak a férfinak étét, akit Ferenc József király utódjául kizemelt. És a csapás nagyon megviselte az aggastyánt. Egy hónap múlva kiderült, hogy a merényletet Belgrádban készítették elő, hogy Szerbia vezető körei az érteimi szerzői a gazságnak. Égtételt követeltünk s ha est megkapjuk elkerülhető a háború. Nem így történt. A király fejé szívvél írta alá a mozgósítási parancsot, amelyvel megindult a világháború.

A király minden fázisát figyelemmel kísérte ennek a világkatasztrófának. Megértő elmével és erős szívvél figyelt a harcokra, ahol az ő katonái védelmeztek testükkel azt a birodalmat, amelyet ő alkotott meg hosszú béke uralkodása alatt. Mindennap imádkozott világeiért s egy ilyen fényképe híressé is vált és közkézen forgott. Örömmel vette a király a kedvező híreket, a győzelmeket és férfias megadással fogadta a balsikereket, a kudarcokat.

Azután megtörtént az olasz árulás. Az a manifestum, amelyet a király akkoriban a nemzethez intézett, örök dokumentuma a jogos felháborodásnak s az alávaló ellenség megbélyegzésének. Még egy újabb csalódásban is része volt az agg uralkodónak az oláh árulásban.

Milyen tragédiája a sorsnak, hogy az az uralkodó, aki élete alkonyán férfiasan kitartott eszméje: a világbéke fentartása mellett, nem érthette meg, hogy a győzelmes béke áldásait élvező birodalmát tovább kormányozza.

Krajovát elfoglaltuk.

Hőfer legujabb jelentése.

Budapest, nov. 22.

Keleti hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg arcvonala:

Krajovát rövid harc után elfoglaltuk, a románok az Olínak mindkét oldalán hátrálnak. Kampolungtól északra az ellenségnek minden arra irányult kísérletei, hogy elkeseredett támadásokkal sikert küzdjön ki ismét eredménytelen maradt, egyébként a keleti harcvonalon nem történt fontosabb esemény.

Olasz hadszíntér:

Csapatainknál nem történt lényegesebb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet általában változatlan.

Hőfer altábornagy.

Oláhország legsúlyosabb óráit éli

Malmö, november 21. (Érkezett éjjel 12 órakor)
Take Jonescu írja az Adeverulban:

Meggyőződésem szerint Oláhország most a legsúlyosabb óráit éli át. Abszurdum volna azt hinni, hogy Hindenburg hirtelen feladná Oláhország szétmorzsolására irányuló tervét. A helyzet nagyon kritikus, mert az ellenség a Kárpátokban minden lehetséges védelmi intézkedés ellenére folytonosan előrehalad és minden attól függ, hogy tudja-e tartani magát az oláh nép.

KRAJOVA.

Budapest, november 22.

Huszonegyedikén este 7 óra 30 percokor a Hadsereg főparancsnokság hivatalosan közli, hogy Krajo va, Nyugat-Oláhország fővárosát ma délelőtti birtokba vették.

Ezek a klasszikus tömörségű egyszerű szavak a világháború egyik legjelentősebb haditényét örökítik meg az utókor számára. K r a j o v a, Nyugat-Oláhország fővárosa ma délelőtti csapataink birtokába jutott. Tegnapelőtt még a hegyek között varakodtak a vités szövetséges katonák, akik Tirgu Zsiunál döntőleg megverték az oláhokat. Azután gyorsan lerohantak a futó ellenség után a lejtőkön és elértek az oláh síkföldre. Most már nem lehetett

feltartózni a nekissabadult áradatot. Mint a maga előtt mindent elsöpörő fergeteg egyetlen hatalmas, nagyszéles nekilendüléssel rohantak a hős csapatok Krajovára, amelyet ma délelőtti elfoglaltak. A háború elején voltak ilyen gyors iramok, megállás nélküli mindent elsöpörő támadások s hogy most a háború harmadik évében is végigsöpörnek csapataink egy-egy frontot, mutatja, hogy a harci készség, a rugalmasság és az elán még mindig a régi.

Csak nézzük meg a térképet és asszál tudni fogjuk, hogy mit jelent Krajova elfoglalása. A támadó csapatok a vulkáni szoroson át nyomultak be Romániába. A leküzdhetetlen természeti akadályokat szűrés támadó harcokban az ellenség makacs ellenállását megtörve leküzdötték és Tirgu Zsiunál áttörték a frontot.

A liszt és kenyér adagok leszállítása.

Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke, Kürthy Lajos báró, rendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, amelyben a nehéz ellátási viszonyokra való tekintettel a legszigorubb takarékoskosságot követeli a törvényhatóságok vezetőitől és egyben elrendeli, hogy a hatóság területére megállapított lisztadagok mértékét a helyi viszonyoknak megfelelően redukálják. — Ennek a rendelkezésnek az egyes törvényhatóságok most igyekeznek megfelelni és közgyűléseiken oly határozatokat hoznak, amely szerint a rendeletben a fogyasztókra fejeként és hónapoként 702 kilogrammban megszabott adagokat 18, 20, 25 sőt 50 százalékkal fogják csökkenteni. — A mennyire dicséretesnek és szükségesnek tartjuk a hatóságok állatfoglalását és határozatát, annyira helytelenül kell a különböző módon megállapított redukálást, amely épp oly helytelen, mint igazságtalan. — Egyik megye vagy törvényhatóság fogyasztójának nincs jussa több kenyérhez, mint a másiknak és nagyon igazságtalan az az intézkedés, amely az egyik körzetben a törvényes lisztadagok 50 százalékát vonja el a fogyasztóktól, — míg talán éppen a szomszédos körzetben az elvont mennyiség esetleg csupán 20 százalékra rug.

Ugy gondoljuk, hogy igazságos és méltányos csak oly megoldási mód lehet, amely az ország minden polgári fogyasztójának egyazon mértékűt állapítja meg és pedig nem a törvényhatóság határozatából kifolyóan, hanem a Közélelmezési Hivatal országos érvényű rendeletével.

Szükséges tehát, hogy a liszt adagok csökkentésének mértékét a hivatal országos érvényességgel és rendeleteiben egyöntetűen állapítsa meg, nehogy a lehetetlen helyesetek egész sora komplikálja az amúgy is nehéz viszonyokat.

A belső áruforgalom átszervezése.

Bőszőlő jelontik: A magyar Államvasut és a bécsi központi vasútforgalmi szervezet között hetek óta beható tárgyalás folyik, amelynek az a célja, hogy a polgári és katonai forgalmi érdeket összeegyeztessék. A Máv. erre nézve a saját hatáskörének teljessége érdekében javaslatot terjesztett elő, amely a szállítás irányításában a szakköröket juttatná érvényesüléshez és a vagonfólosztást is ilyen értelemben intéznék. Az Államvasut és Országos Közélelmező Hivatal elnökének azt az óhaját is képviseli, amely a rendszeres polgári teheráruforgalomra vonatkozik s amelyet teljessé a szén szállításnak szavatolanná tételével tennének. Az előterjesztett javaslatok mindenesetre egyenletesebbé tennék a forgalmat a mostani forgalmi aránytalansággal szemben.

NAPI HIREK

— Hadügyminiszteri körrendelet a katonai károkról. A közös hadügyminiszter körrendeletet intézett Ujvidék törvényhatóságához, amelyben elismeri, hogy a katonai beszállások folytán támadt olyan károknál, amelyek az épületek átalakításából és a régi állapotba való visszaállításából maradtak fel, indokolt a kártérítés igénylése. Hajlandó e elman felmerült károkat megtéríteni, más jellegű károkat azonban, amelyeket a beszállások idején elő, nem téríti meg.

— Ellenőrzik a malmokat. Az országos közlelmezési hivatal elnöke rendeletet bocsátott ki a malmok szigorú hatósági ellenőrzéséről. A malmokat ellenőrző hatósági közegeknek feladata lesz ellenőrizni, vajjon a malmok beszállítják-e mindazt a Háditerményt, ami a Háditerményt megilleti. Betarítják-e az őrlelési rendeleteket, az őrleési százalékot, a vámszedésnél helyesen járnak-e el, az őrleési engedélyek rendben vannak-e s a malmokból nem szállítanak-e ki több lisztet, mint amennyi az őrleési engedélyeknek megfelel. Ellenőrizni fogja a malmok gabonavaktárait is a felsőrélt mennyiséggel kapcsolatban.

— Szalma cipők készítése. A harcban küzdő katonák részére szükséges szalma cipők készítése ügyben mint megírtuk e hó 26-án azaz vasárnap a városháza nagytermében értekezlet lesz, amelyben a helybeli katonaság kiküldöttje e kérdés minden részletet ismertetni fogja s a cipők készítésére nézve kioktatást is tartanak. A lakosság érdekében teljesítünk kötelességet, amikor a közönség figyelmét ismét felhívjuk, hogy a vasárnapi értekezleten azok akik szalma cipők készítésével foglalkozni kívánnak minél tömegesebben jelenjenek meg. Különösen figyelemében ajánljuk a megjelenést a munka nélkül levő cipészek, papucsosok akiknek a szalma cipő készítésével igen jó keresetre nyílik alkalmuk. Használókép jókeresethez juthatnak a hadisegélyt élvező aszszonyok is, mivel a szalma cipőket otthon, lakásukon készíthetik a miáltal naponta 8-10 koronát is megkereshetnek.

— Közbeszithetetlen távirat érkezett Barada János részére olasz fogságból. Certos apa qual halzságból, Barada Sándor prig. guerr. Padula aláírással.

— A bevetett terület nagyságának megállapítása. A Közelelmezési Hivatal rendelkezése ország szerinti már megadott az a munka, amely megfelelő adatgyűjtés útján kívánja a bevetett föld területének nagyságát megállapítani. Ismeretes hogy békés időben ezt a munkát a 2600 főre rugó gazdasági tudósítói szervezet látta el, amely szervezet, tekintettel a katonai kötelezettségek teljesítésére, már a háború második évének derekán nem volt képes feladatának megfelelni, amit tehát annakidején nem tudtak elvégezni, sőt most még kevésbé intézhetik el, lévén a szervezet még fogyatékosabb. Előrelátható tehát, hogy a jelenlegi adatgyűjtés eredménye nem lesz a valóság hű tükré, annál is inkább, mert nálunk a statisztikai adatok közül a mezőgazdasági adatok voltak mindenkor a legkevésbé hibátlanok. A most folyamatban lévő adatgyűjtésnek az eddiginél nagyobb fontossága van.

— Kézbesíthetetlen távirat érkezett Borka Mihályné Makó címre a Szombathelyi tartalékkórházból.

— Ki a felelős? A kereskedelmi miniszter egy, a városos most leküldött kihágási ítéletében elvi jelentőségű határozatként kimondja, hogy az üzleti alkalmazottaknak és munkásoknak a kezüket munkabiztosító pénztárnál való bejelentése elmulasztásáért az iparajstromba be nem jegyzett üzletvesztő felelősségre nem vonható, hanem maga az üzlet tulajdonosa felel a bejelentés elmulasztása folytán felmerülő kihágásért.

— Rendelet a fémcikkek előállításáról. Arra való tekintettel, hogy a hadseregnek az összes fémanyagokból igen nagy mennyiségre van szüksége, a kormány legközelebb korlátozni fogja a polgári célokra szolgáló, különféle fémcikkek előállítását. A kérdés szabályozása rendelet útján történik és a rendelet függeléké tartalmazni fogja a fémcikkek előállításának műszaki részét és pedig teljes részletességgel. A rendelet kibocsátásával egyidőben azok a gyártelepek és iparüzemek, amelyek fémek és fémcikkek előállításával foglalkoznak, részben közvetlenül, részben érdekképviseleik útján külön is felhívást kapnak, hogy a gyártást a rendelet szellemében módosítsák.

— Horgonyzott vasústben ne főzzünk. Profuma Béla polgármester a magyar szent korona országainak fémközpontja r. t. f. évi október hó 30-án kelt távirata alapján megkeresett

bennünket annak közhírtételére, hogy a rézűstök pótlására szolgáló horgonyzott vasűstök ételeműek főzésére alkalmasnak, mivel azokban használat folyamán az emberi szervezetre ártalmas mérges sók képződnek. A polgármester felhívja ezért a nagyközség figyelmét arra, hogy a horgonyzott vasűstök csupán ruhamosásra alkalmasak, ételeműek főzésére pedig károsak.

Decemberben kibocsátják az egykoronás bankjegyeket.

Új ötvenkoronások.

Schmid Károly, az Osztrák-Magyar Bank vezérigazgatója nyilatkozott az Est bécsi tudósítójának. Ezeket mondta:

— Még karácsony előtt új 50 koronás bankjegyeket hoznak forgalomba. Ezek nagyon csinosak. Biztosan tetszeni fognak a közönségnek. A rajzok két oldalon nem lesznek egyformák, hogy megnehezítsék a hamisítók munkáját.

— Az új egykoronás bankjegyeket még decemberben kibocsátják. Kisebbség lesznek valamivel a kétkoronás bankjegyeknél, de jóval jobb anyagból. Demináló színei piros és fekete lesznek. Jobbak a két koronásnál, amelyeket januárban, vagy februárban bevonnak. Az egykoronások egyik oldalán nem lesz szöveg, csak rajz, hogy még jobban megnehezítsék a hamisítók munkáját.

— Sorrendben utolsó lesz az új kétkoronás bankjegyek kibocsátása. Ezek jobb anyagból készülnek és rajzuk is csinosabb lesz. Noha a mostani kétkoronások is alkalmas nyújtottak hamisításokra, ez mégis igen csekély számban fordult elő. Mulatságos, hogy egy orosz fogoly is hamisított kétkoronást csinált és csütörtökön és pénteken a kártyázás közben saját fogolytársait akarta ezekkel megkárosítani. Szigorú büntetést, 2 vagy 3 évi börtönt kapott.

Rattkai Ferenc gécezetrelajdonosa
gátló vagy bagyura kild
derintésre elállal

ugyanott azankamentes heremagot
nagyban és kistayben kaphatók.
Eztokozni lehet: Városi utca: vas-
dégőjében 48. szám alatt

Kiadó hagymaföldök

közel a városhoz

Irítz Miksánál.

Az ellenzék és a közzelelmezési tanács.

A gróf Apponyi elnöklété alatt álló egyesült függetlenségi és negyvennyolcas párt is megkapta a miniszterelnök felszólítását, hogy a létesítendő közzelelmezési tanácsba jelölje ki a bizalmi emberét. Most, hogy gróf Apponyi Albert használt külföldi utjáról, a párt dönteni fog arról, vajon részt vesz-e a közzelelmezési tanács munkájában.

Mivel a párt tagjai közül igen kevesen vannak eszde szerint a fővárosban, az elnöki tanács fog a kérdésben állást foglalni és evégből csütörtökön délután hat óra körül ülést tart. Értesülésünk szerint Apponyinak és a párt több tagjának az az álláspontja, hogy a párt vegyen részt az élelmezési tanácsban. Azok, akik ezt a feladást vállalják a pártban, Tóth Jánost akarják felkérni ennek a megbízásnak elvállalására.

— Az alkotmánypárt, mint már megírtuk, csak közvetlenül a képviselőház össesülése előtt foglalkozik a kérdéssel, amikor a párt tagjai valamennyien a fővárosban lesznek. A párt hangulata azonban általában az, hogy nem kíván a közzelelmezési tanácsban részt venni.

Est az álláspontját a végleges határozat után meg is fogja adni az ország közönsége előtt. Tudomásunk szerint a néppárt sem hajlandó a közzelelmezési tanácsban magát képviseltetni.

REGÉNY.

Egy világhírű regény.

(1821)

180. fejezet.

Ibrahim.

Az utóbbi keleti nyugalommal tette el a pénzt s többet nem gondolt a keleti gyöngyfüzérrel, legfeljebb a gyöngyházbetétes kaszszetát tette el.

A nagyherceg mosolygott.

— Ez igazán remek kizsgálás! mondá. Sem tokot, sem dobozt, de még selyempapírost sem ad hozzá.

Romlaky a törökhöz fordult.

— Tegye legalább valamibe ezt a gyöngyfüzért!

— Mi közöm hozzá? Már nem az enyém! válaszolt Ibrahim igazi keleti figyelmével.

— Nagyszerű fikó! kacagott a nagyherceg. Csak azt sajnálom, tette hozzá Romlakyhoz fordulva, hogy ont megfosztottam ettől a gyöngyfüzértől.

— Nem baj, fenség! Talán lesz még valamije Ibrahim barátunknak. Hallja e, Ibrahim, vannak-e még egyéb drágaságai?

A muzulmán ekkor szóltanul elővett egy papírdobozt, körülbelül olyat, minőben szivarkákat árulnak a trafikuskok s letette az urak elé, anélkül azonban, hogy felnyitotta volna. Ugy látszik még ez is sok volt neki.

Romlaky tehát maga nyitotta fel a dobozt.

— Ez ám valami kiáltott fel álmózkodva.

A nagyherceg élénk mosdulattal arra fordította a fejét s bele nézett a dobozba. Ő maga is elosodákosott.

— Valóban pompás gyémántok! mondá. Nem is hiáné az ember, hogy ennyi kincs van ebben a hitvány boltban. És mily gyarló tartályban tartja! A gyöngyöt legalább miltó kasszettában őrizte. Hogyan van az?

Romlaky a törökhöz fordult:

— Hogyan van az, hogy a köveket is nem abban a kasszettában tartja? Lebbe benne elég hely!

— A gyémánt a gyaurok köve, válaszolt Ibrahim. Az nem jöhet a szent gyöngy mellé.

A nagyherceg ismét kacagott e magyarázaton. Miután azonban gyémántokat most vásárolni nem akart, gyorsan eltávozott, mert már égett a vágytól a ritkasépségi gyöngyfüzért a szép Ninette nyakára tenni — még pedig saját fenségességgel.

(Folyt. köv.)

Makói Uranin Színház

Telefon száma: 181

Csütörtökön, 1916. nov. 23-án,
országos gyász következtében nincs előadás

Pénteken, nov. 24-én,

Vér és arany

Nagyhatású dráma 3 felvonásban.

Jaj ez a szerelem

Vigjáték 2 felvonásban.

Előadások kezdete 6, és fél 9 órakor.

Katonák őrmestertől igelélé a jegy jelét fizetik, kivéve vasárnap este

A Borotvas örökösök tulajdonát képező ocsánádpalotái hatáiban lévő Csiga pusztán,

14 kat. hold föld,

haszonbérbeadó esetleg hagyma alá is. Érkekezni!

Dr. Kozma János

makói ügyvédnél.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant írt céghez. Üzletünkben ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruhákban, neműekben elvállalok

Kirántra hármez megyék. A n. é. község szives pártfogását kérve, vagyok kiváló díjazottak.

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

PCOR ENDRE

gyógyezéskor/ kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható és talán az egyetlen szappan, mely a bőrt, a szájpadlást, az arct, a kezezt, a lábát és mindenféle bőrtisztítással szemben ellenáll.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajlító szer.

Ara: Vilma-crem 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma-szappan 70 fill, Hajlító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításban érmekkel lettek kitüntetve.

Föld hagyma alá

igen kitűnő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, és rendkívül kedvező feltételek mellett bérbeadó,

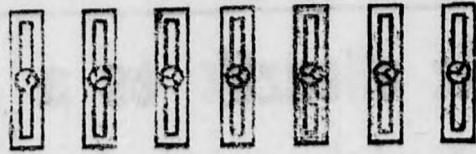
esetleg örökáron eladó

Értekezni lehet:

Özv. Dr. Kiss Pálnéval
Hajnal-utca 14. sz. a. vagy a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Makulatur papír

nagyban és kicsinyben kapható A „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

**Hirdetéseket
fölvételnek
a kiadóban.**

A Makói Örségyező Egyesület máj. szövetkezeti, (Hajnal-utca, makói takarékpénztár épület) újonnan megajított

zálogintézte

a legmérsékeltőbb kamatláb és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönözhet ad

ékszerekre, arany és ezüst-neműekre értékpapírokra, sorsjegyekre

és egyéb ingóságokra.

Takaréktári osztály kölcsönökét folyosít előnyös kamatláb és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelezvényre.

Hivatalos órák d. e. 9-12-ig d. u. 3-5-ig.

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpadlás nélküli, aranyból, platínából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását elvállalom, 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szakmámonnal a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Ur-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Egy

tanuló

fizetéssel felvétetik a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

Marhabört,

lőbört, juhbört, nyulbört, bányabört, csirőbört és mindenféle börtöket és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc-utca 48 szám. Fácsmaj bormérés mellett.

Szállításhoz

vas abroncsok

jutányos áron kaphatók. Cím a kiadóhivatalban.

A Lovas Sugár-utón 553 négyzetméter telek, házhelynek igen alkalmas eladó.

Értekezni:

Özv. Dr. Kiss Pálnéval
Hajnal utca

Eladó földek Verebesben és Bánomban

Értekezni lehet:

Iritz Miksa néni.

Új vámmalom megnyitás!

Értesítem a t. közönséget, hogy folyó hó 24-én megnyílik az újonnan berendezett volt Pataky féle

vámmalom, amelyben mindennemű gabonát vámmalásra, ugyszintén cserére elfogadok.

Ugyancsak üzembe helyeztem gőzfűrészemet és raklárán tartok

mindennemű épületfát, zsindelyt, asztalos árut, l. rendű tűzfát, önként és felfűrészelve, ugyszintén légszeszgyári kekezet.

Tisztelettel:

Landeszmann Mór,

gőzmalom és gőzfűrész tulajdonos, Makó, Szegedi utca.